

DIOKLECIJANOVA PALAČA

I. dio

Povijest

- Izgrađena za vrijeme rimskog carstva
- Carska palača s elementima utvrde
- Car Dioklecijan (početak 3.stoljeća)

100 godina

- Izgrađena u uvali Aspalathos (brnistra)

- U blizini Salone - glavnog grada rimske provincije Dalmacije

Car Dioklecijan

- Vladao je 20 godina.
- Kada se odrekao vlasti odlučio je uživati u svojoj palači i miru morske uvale.
- Kažu da je volio uzgajati povrće (kupus) i cvijeće.
- U Palači je živio sa svojom suprugom Priskom i kćeri Valerijom.
- Nakon smrti, sarkofag s njegovim tijelom postavljen je u mauzoleju.

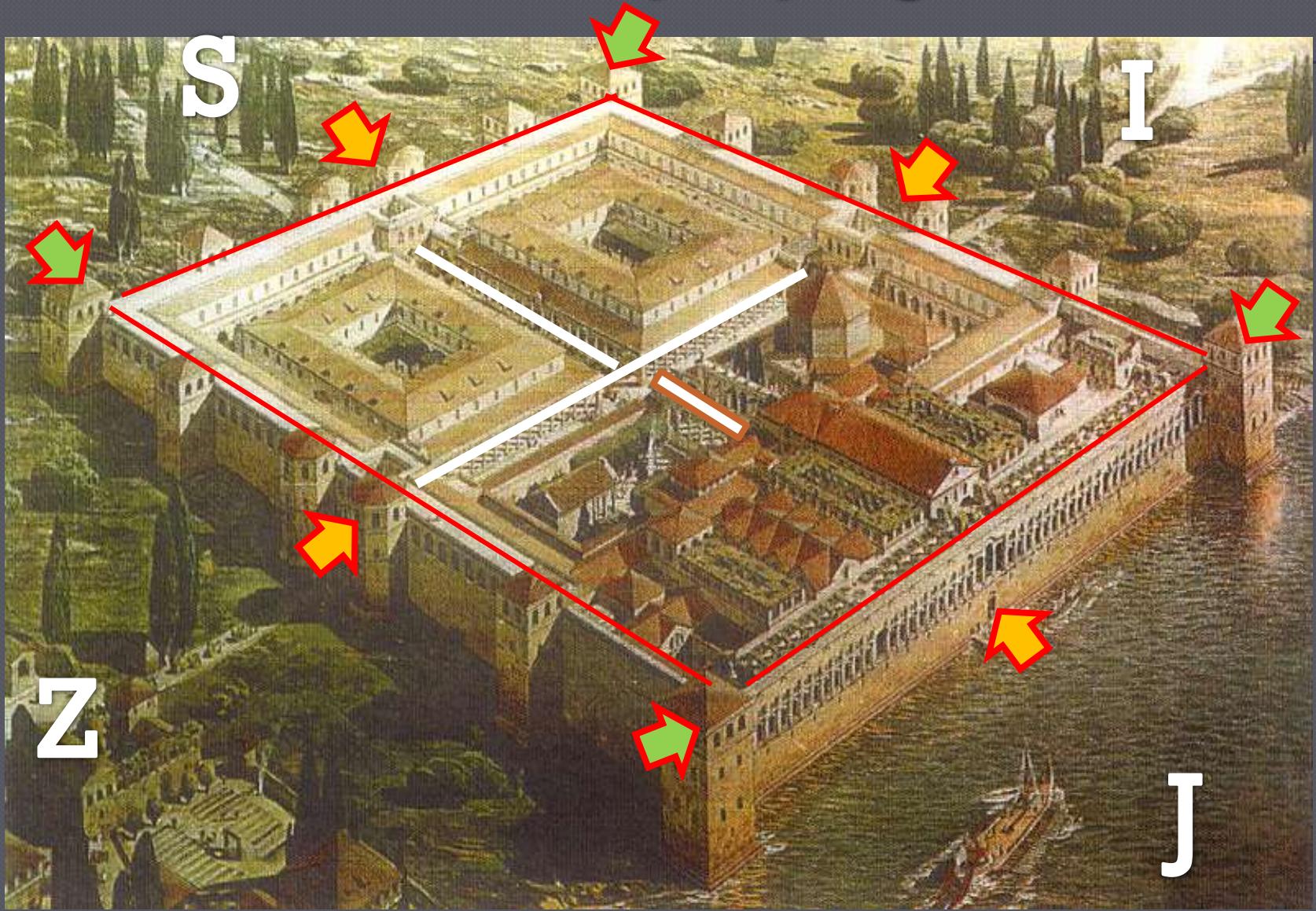

Gradnja

- Palača se gradila **10** godina (od 295.- 305. godine)
- Za gradnju se najviše koristio kamen iz kamenoloma na otoku Braču.
- Ukrasi za palaču (sfinge i veliki granitni stupovi dopremljeni su brodovima iz Egipta)

Obilježja građevine

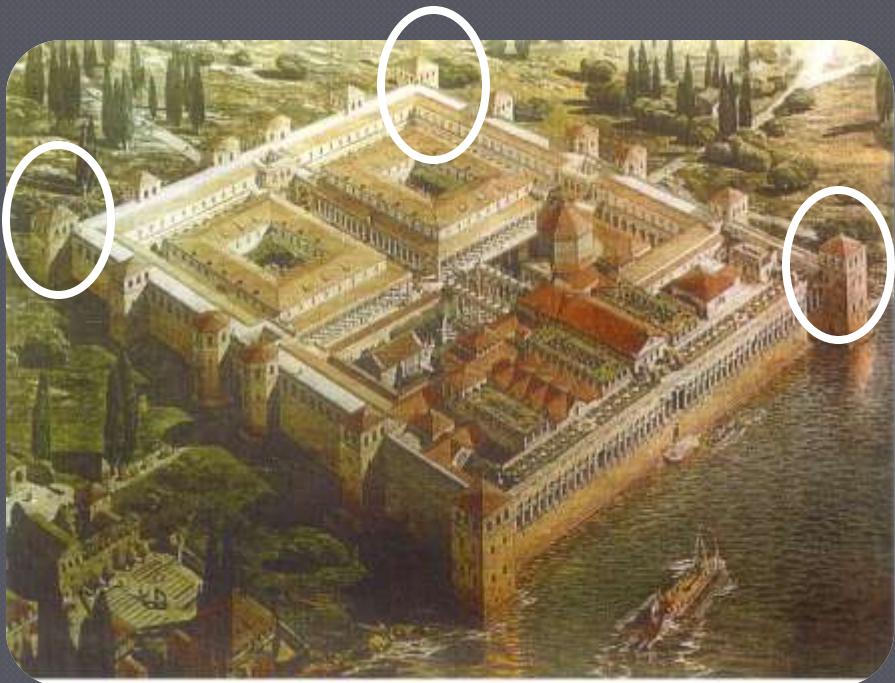

- oblik nepravilnog četverokuta
- 4 kutne kule
- 12 bočnih kula
- 4 vrata
- dvije glavne ulice
- trg u središtu
- sjeverni dio – vojna namjena
- južni dio – carev stan
- mauzolej – careva grobnica
- hramovi

Kule

- Od 12 kula na istočnom, sjevernom i zapadnom zidu nije očuvana niti jedna
- Od 4 kutne kule sačuvane su tri

Vrata

Nekadašnji izgled Zlatnih vrata
(rekonstrukcija e.Hebrard i J.Zeiller)

Zlatna vrata

- ✓ Na sjeveru
- ✓ Glavna vrata jer su spajala palaču s glavnim gradom Dalmacije – Salonom na sjeveru i Peristilom (glavnim trgom) na jugu.
- ✓ Bila su bogato ukrašena
- ✓ Dobro očuvana zajedno s unutrašnjim (obrambenim dvorištem)

Vrata

Srebrna vrata

- ✓ Na istoku
- ✓ Djelomično očuvana
- ✓ Dugo su bila zatvorena različitim građevinama
- ✓ Otvorena tek prije 60-tak godina
- ✓ Danas povezuju prostor palače s izlazom na tržnicu (Pazar)

Vrata

Željezna vrata

- ✓ Na zapadu
- ✓ Dobro očuvana zajedno s unutrašnjim (obrambenim dvorištem)
- ✓ Jedina vrata koja su od izgradnje do danas bila prohodna, otvorena.
- ✓ Danas povezuju prostor palače s Narodnim trgom -Pjacom

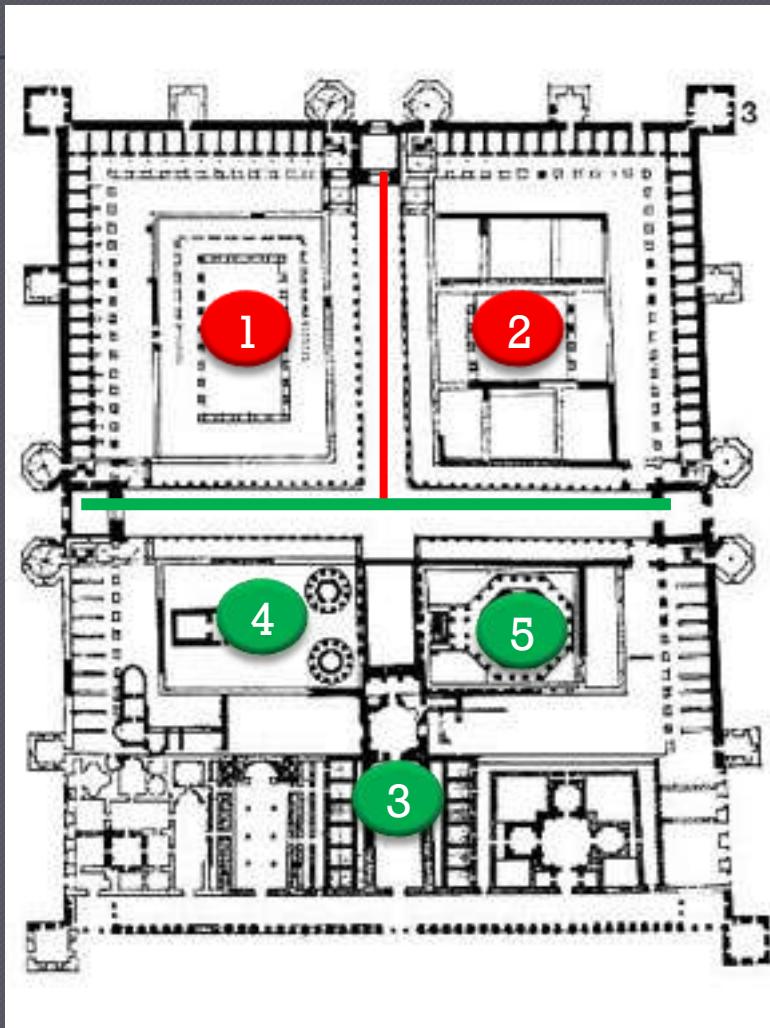
Vrata

Mjedena vrata

- ✓ Na jugu
- ✓ Najmanja – služila su za izlaz na more i pristup brodovima s opskrbom.
- ✓ Danas povezuju podrume palače i Rivu s južne strane.

Glavne ulice

Cardo (sjever – jug)

Decumanus (istok – zapad)

Decumanus dijeli palaču na dva dijela: sjeverni koji se sastojao od dva bloka (1. i 2.) građevina i bio namijenjen za vojsku, poslugu, gospodarstvo i južni koji je uz carev stan (3) uključivao hramove (4) i carev mauzolej (5)

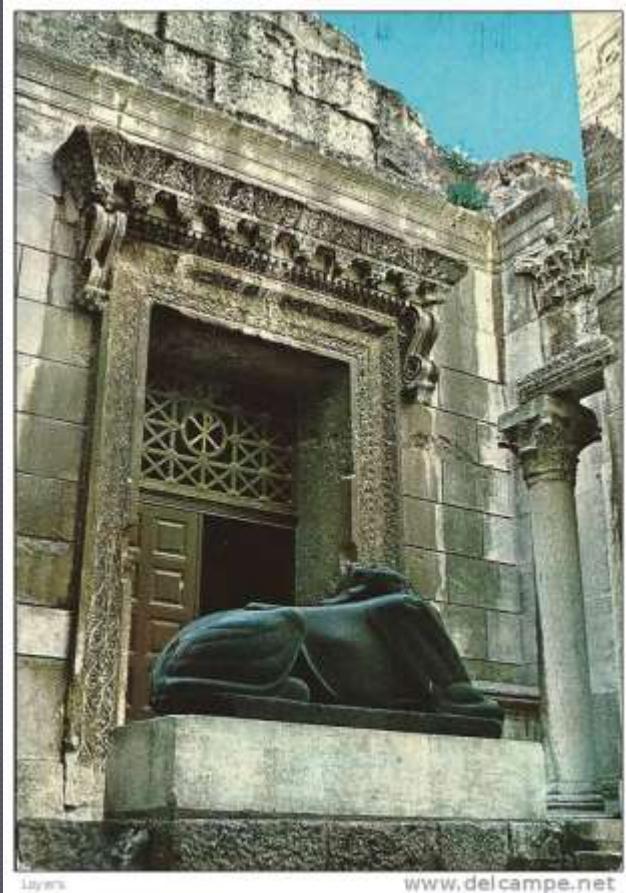

Peristil

Peristil - unutrašnji, bogato uređeni, otvoreni prostor rimskih vila

- S tri strane uokviren stupovima
- Peristil u palači s južne strane vodi u carev stan (1), sa zapadne strane u hramove (2) a sa istočne strane u carev mauzolej
- Peristil su ukrašavale sfinge od kojih je jedna još uvijek jako dobro očuvana (4)

Hramovi

Hram - građevina namijenjena vjerskim obredima

Jupiterov hram

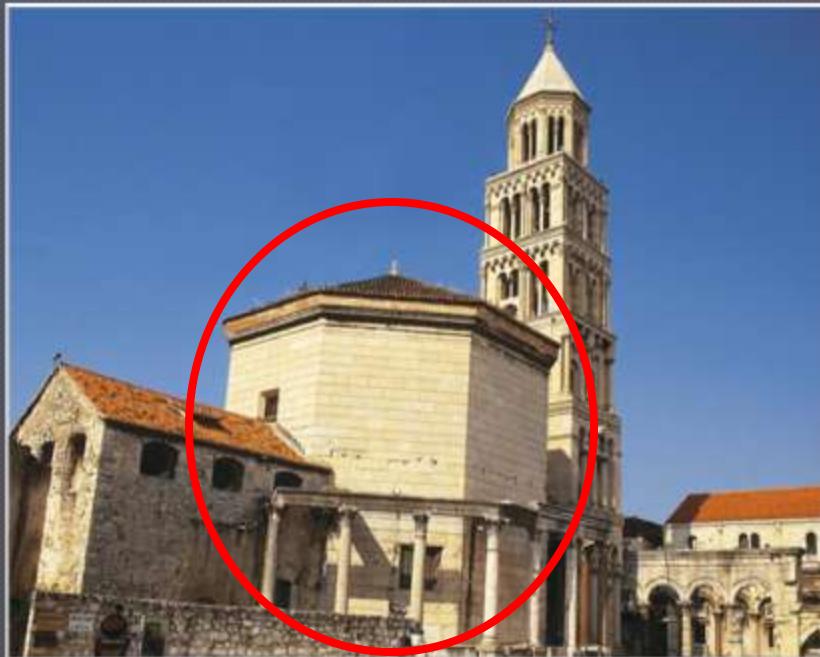
-Jupiter – vrhovno rimske božanstvo

- jedini sačuvani hram, nalazi se zapadno od Peristila

- oko 7.st. posvećen sv.Ivanu Krstitelju – krstionica

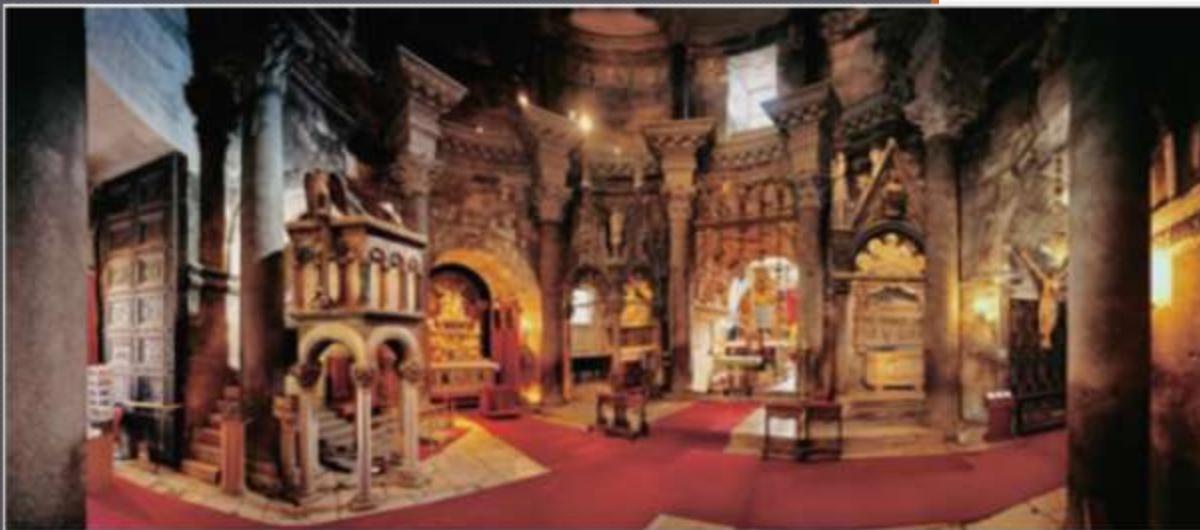
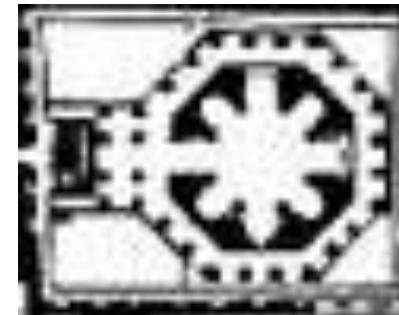
Kibelin i Venerin hram nisu sačuvani.

Mauzolej

Mauzolej – veličanstvena grobnica

- izvana je osmerokutnog oblika okružena stupovima
- iznutra je kružnog oblika s kupolom

Carev stan

Protezao se duž južnog dijela palače s 42 prozora i 3 lođe. Samo je djelomično očuvan zbog izgradnje u kasnijim godinama.

Vestibul

Vestibul – ulaz u careve odaje

- bio je bogato ukrašen mozaicima i kipovima
- na vrhu građevine bila je kupola

UNESCO

**1979. godine uvrštena u popis svjetske
kulturne baštine**